

МОДЕЛ ЗА ПАРТНЬОРСТВО

„ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ – ПРЕДПРИЯТИЕ”

ОПИСАНИЕ НА МОДЕЛА

Партньорство „Професионална гимназия – предприятие“ на основание Закона за професионално образование и обучение, изградено на базата на договор между професионална гимназия и предприятие и на основата на подписани Меморандум за разбирателство между Министерството на образованието, младежта и науката и заинтересована браншова организация на работодателите (или изграден от нея секторен консултативен съвет по заетостта и уменията) и Меморандум за разбирателство между Министерството на образованието, младежта и науката и съответната община.

ЦЕЛ

Повишаване качеството на придобитите от учениците компетентности и насочването им за кариерна реализация по придобитата професия в предприятието партньор.

ПРИНЦИПИ

Партньорство и взаимен интерес.

ОБХВАТ НА РЕАЛИЗИРАНЕ

Първоначално апробиране на модела в няколко партньорски мрежи.

КЛЮЧОВИ УЧАСТНИЦИ

Професионална гимназия, предприятие, община, браншова организация на работодателите (или секторен консултативен съвет по заетостта и уменията), Министерство на образованието, младежта и науката.

СЪДЪРЖАНИЕ НА МОДЕЛА

В годината на приемане на нов випуск ученици в професионалната гимназия (след завършен 7. и 8. клас) предприятието прави прогнозен разчет на потребностите си от квалифицирани кадри по професии към годината на завършване на учениците (след 4- или 5-годишен срок на обучение). Професионалната гимназия заявява искане за планиране на държавния план-прием, съгласувано с предприятието. Държавният план-прием за професионалната гимназия се договаря с общината, като се вземат предвид броя на завършващите 7. и 8. клас ученици и разпределението им по пол, както и възможностите за регулиране на приема в съответствие с приоритетите на общинската икономика. Държавният план-прием се планира на паралелка/професия (26 ученици). По изключение може да се планира обучение по две професии или специалности в една паралелка, когато това е потребност на предприятието и оскъпяването на издръжката на паралелката е финансово осигурено от него.

Професионалната подготовка на учениците се осъществява по учебен план, чийто раздел Б (Професионална подготовка) е разработен съвместно от партньорите – училище и предприятие – и е в съответствие с потребностите на предприятието. Учебните програми също са разработени съвместно от партньорите при гарантирано реализиране на резултатите от ученето, предвидени в Държавното образователно изискване за придобиване на квалификация по съответната професия. Учебните планове и учебните програми се утвърждават от министъра на образованието, младежта и науката, а училищният учебен план се разработва съвместно от училището и предприятието. Чрез училищния учебен план (учебните часове по СИП и ЗИП) може да

се организира както обучение по базовата професионална подготовка и обучение по конкретна специалност (на конкретно работно място), така и обучение по общообразователни предмети, напр. чужд език, математика и др., определени от предприятието, финансово и технически осигурени от него. Организацията на професионалната подготовка се определя съвместно от предприятието и училището и може да бъде: учебно-предметна, модулна или смесена (до 11. клас – учебно-предметна, а в 11. и в 12. клас – модулна). Професионалната подготовка, включваща теория и практика, до 11. клас подпомага формирането на базовата професионална подготовка, а в 11. и в 12. клас чрез нея се формират специфични умения за упражняването на професията. В 11. клас теоретичната подготовка е не-повече от 3 дни в седмицата, а в 12. клас е 2 дни.

Учебната и производствената практика в 11. и в 12. клас се провежда в предприятието на конкретни работни места, като на учениците се определят наставници, които могат да бъдат както инженери, така и изявени работници, преминали курс за обучение по методика на преподаването.

Обучението по теория до 11. клас се провежда от учители, а за обучението в 11. и 12. клас се наемат на граждански договор специалисти (инженери, икономисти) от предприятието, предварително преминали обучителен курс по методика на преподаването.

За обучението по учебна практика до 11. клас се използват учители от професионалната гимназия, които са задължени през летните месеци да работят най-малко 1 месец в предприятието. За учители по учебна практика в 11. и в 12. клас се назначават специалисти от предприятието - инженери, икономисти, технолози и др., преминали обучителен курс по методика на преподаването.

За преподаватели по производствена практика се назначават специалисти от предприятието, преминали обучителен курс по методика на преподаването.

Учебната и производствената практика в 11. и в 12. клас се провеждат в предприятието на конкретни работни места, като на учениците се определят наставници, които могат да бъдат както инженери, така и изявени работници. Всеки наставник отговаря за един или двама ученици, за здравословните и безопасни условия на труд на ученика/учениците на конкретното работно място, както и ги подпомага в изпълнение на конкретните им производствени задачи.

За провеждането на теоретичната подготовка, учебната и производствената практика се разработват и синхронизират съвместни графици между училището и предприятието.

ФИНАНСИРАНЕ НА МОДЕЛА

Обучението на учениците по професията, обект на този модел, се финансира чрез предварително разработена финансова програма, включваща ежегодна актуализация на средствата и дейностите. Финансовата програма е неразделна част от договора за партньорство.

Средствата за обучение, осигурени от МОМН, са в съответствие с утвърдения единен разходен стандарт за професиите от съответното професионално направление.

Предприятието финансира допълнително: обучението на учениците за реализирането на училищния учебен план; модернизиранието на оборудването на учебните кабинети и работилниците в училището, необходими за обучение по договорените професии, квалификацията на учителите, специалистите и работниците, които ще преподават на учениците по теория и практика.

След записване за обучение и по време на обучението си в професионалната гимназия учениците получават стипендия от предприятието на основата на сключен договор за обучение. Договорът е в съответствие с Кодекса на труда, чл. 229, според който

„работодателят може да сключи договор с лице, което постъпва или е постъпило в учебно заведение за придобиване на професионална квалификация...”. На основание на същия член от КТ работодателят поема ангажимента да осигури издръжка на обучавания, както и други условия, свързани с това, като ученикът може да бъде задължен да работи за срок не по-дълъг от 6 години в предприятието. До навършване на пълнолетие договорът се сключва с родителите, след което се преподписва с ученика. Във връзка с прилагането на Глава 11 от КТ могат да се договорят и други условия като: по време на производствената практика освен стипендиите на учениците да се заплаща и реално вложеният от тях труд; при продължаване на обучението във висше училище по професии, за които предприятието даде съгласие, младите хора да продължават да получават стипендии и след завършване на образованието им да се осигурят работни места в съответствие с придобитата квалификация и т.н.

СТЪПКИ ЗА ПИЛОТНО ВЪВЕЖДАНЕ НА МОДЕЛА

Стартирането на дейностите, осигуряващи прилагането на модела за всяка следваща учебна година, следва да започне още през месец октомври на предходната. С цел създаване на условия за пилотно въвеждане на партньорския модел през учебната 2013/2014 дейностите в стъпковата програма са предвидени, считано от началото на м. март. Дейностите, свързани с доставката на ново оборудване, ремонт и обучения за всяка следваща учебна година, следва да се планират за изпълнение през предходната. Те трябва да бъдат обсъдени на съвместни срещи, включени в годишния план от дейности и в ежегодните анекси към финансовата програма.

Времеви период	Дейности	Отговорен ключов участник
До 10 март	Иницирана среща на общинско ниво във връзка с потребностите от професионално обучение с представители на училището, предприятието, общината, браншовата организация на работодателите и МОМН	Предприятието
До 30 март	Сключен договор с разработена финансова програма към него между предприятието, училището и МОМН	Предприятието, МОМН
От 30 март до 15 септември	Стартиране на информационна кампания	Предприятието - на национално и регионално ниво
До 15 април	Приемане на Национална програма за популяризиране на професионалното образование и обучение	МОМН, социални партньори
До 30 април	Актуализиране на	МОМН

	действащата Национална програма за модернизирание на професионалното образование и обучение	
До 30 март	Утвърждаване на държавен прием за обучение по договорената професия	МОМН
От 30 април до 15 септември	Провеждане на информационна кампания за популяризиране на професионалното образование и обучение, финансирана чрез Национална програма	МОМН, социални партньори – национално ниво Училището - на регионално ниво
До 30 юли	Разработване на експериментален учебен план и учебни програми за обучение по договорената професия	МОМН Предприятието Училището
До 30 август	Сключване на договори между кандидатите за обучение, училището и предприятието	Предприятието Училището
До 30 август	Организиране и провеждане на обучение по методика на преподаването на специалистите от предприятията, които ще преподават в 8 и 9 клас	Предприятието
До 30 август	Разработване на училищен учебен план	Предприятието Училището
До 30 август	Организиране на ремонтни дейности и доставка на оборудване за обучението през първата година	Предприятието
До 10 септември	Разработване на специален годишен план от дейности и графици за сътрудничество, гарантиращ качеството на организираното професионално обучение	Предприятието